

III

(Valmistavat säädökset)

ALUEIDEN KOMITEA

INTERACTIO – ETÄKOKOUS – AK:N 142. TÄYSISTUNTO, 3.2.2021–5.2.2021

Euroopan alueiden komitean lausunto aiheesta: ”Kahdeksas ympäristöohjelma”

(2021/C 106/09)

Yleisesittelijä:	Dimitrios KARNAVOS (EL, EPP), Kallithéan pormestari
Viiteasiakirja:	Ehdotus Euroopan parlamentin ja neuvoston päätökseksi vuoteen 2030 ulottuvasta yleisestä unionin ympäristöalan toimintaohjelmasta, Bryssel 14.10.2020 COM(2020) 652 final – 2020/0300 (COD)

I MUUTOSEHDOTUKSET

Muutosehdotus 1

Johdanto-osan 9 kappale

Komission ehdotus	AK:n muutosehdotus
Kahdeksannen ympäristöohjelman olisi nopeutettava siirtymistä uusintavaan talouteen, joka antaa maapallolle enemmän kuin ottaa. Uusintavassa kasvumallissa otetaan huomioon se, että yhteiskuntiemme hyvinvointi ja vauraus riippuvat vakaasta ilmastosta, terveestä ympäristöstä ja kukoistavista ekosysteemeistä, jotka tarjoavat talouksillemme turvallisen toimintaympäristön. Kun maailman väestö ja luonnonvarojen kysyntä kasvavat edelleen, taloudellisen toiminnan olisi kehityttävä tavalla, joka ei aiheuta vahinkoa vaan kääntää ilmastomuutoksen suunnan ja parantaa ympäristön tilaa sen heikentämisen sijaan, minimoi saastumisen ja johtaa luonnonpääoman säilyttämiseen ja rikastuttamiseen. Näin varmistetaan uusiutuvien ja uusiutumattomien luonnonvarojen runsaus. Jatkuvan innovoinnin, uusiin haasteisiin mukautumisen ja yhdessä luomisen kautta uusintava talous lujittaa palautumis- ja selviytymiskykyä ja suojelee nykyisten ja tulevien sukupolvien hyvinvointia.	Kahdeksannen ympäristöohjelman olisi nopeutettava siirtymistä sellaiseen talouteen, joka antaa maapallolle enemmän kuin ottaa. Kestäväpohjaisessa kasvumallissa otetaan huomioon se, että yhteiskuntiemme hyvinvointi ja vauraus riippuvat vakaasta ilmastosta, terveestä ympäristöstä ja kukoistavista ekosysteemeistä, jotka tarjoavat talouksillemme turvallisen toimintaympäristön. Kun maailman väestö ja luonnonvarojen kysyntä kasvavat edelleen, taloudellisen toiminnan olisi kehityttävä kestävällä tavalla, joka ei aiheuta vahinkoa vaan joka hillitsemis- tai kompensointitoimenpiteiden ja paikallisympäristöä ja -yhteisöjä hyödyttävien maksuperusteisten järjestelyjen ansiosta kääntää ilmastomuutoksen suunnan ja parantaa ympäristön tilaa sen heikentämisen sijaan, jonka yhteydessä ympäristövaikutuksia seurataan jatkuvasti ja joka minimoi saastumisen ja johtaa luonnonpääoman säilyttämiseen ja rikastuttamiseen. Näin varmistetaan uusiutuvien ja uusiutumattomien luonnonvarojen runsaus. Jatkuvan innovoinnin, uusiin haasteisiin mukautumisen ja yhdessä luomisen kautta kestävä talous lujittaa palautumis- ja selviytymiskykyä ja suojelee nykyisten ja tulevien sukupolvien hyvinvointia.

Perustelu

- i) Taloudellisen toiminnan olisi oltava kestävällä pohjalla ja kasvun olisi jatkuttava niin, että samalla huolehditaan ympäristönsuojelusta sekä paikallis ympäristön ja -yhteisöjen kestävästä kasvukehityksestä erityistoimenpiteiden ja seurantamekanismin tai -välineiden, esimerkiksi ympäristö- ja sosiaalivaikutusten hallintasuunnitelmien (Environmental and Social Management Plan, ESMP) avulla. ii) Uusintavan talouden käsitteeseen liittyy sellaisen mielikuvan riski, että luonto ja ympäristö on helppo saada uusiutumaan. Vaihtoehtoksi ehdotetaan ilmaisua ”kestäväpohjainen kasvumalli”.

Muutosehdotus 2

2 artiklan 1 kohta

Komission ehdotus	AK:n muutosehdotus
Kahdeksannen ympäristöohjelman ensisijaisena pitkän aikavälin tavoitteena on, että vuonna 2050 kansalaiset elävät hyvää elämää maapallon resurssien rajoissa uusinta-vassa taloudessa, jossa mitään ei tuhleta, kasvihuonekaasujen nettopäästöjä ei synny ja talouskasvu ei edellytä resurssien käytön lisäämistä eikä aiheuta ympäristön pilaantumista. Terve ympäristö tukee kansalaisten hyvinvointia, luonnon monimuotoisuus kukoistaa sekä luonnonpääomaa suojellaan, ennallistetaan ja arvostetaan tavalla, joka vahvistaa kykyä sietää ilmastonmuutosta ja muita ympäristöriskejä. Unioni näyttää suuntaa nykyisten ja tulevien sukupolvien hyvinvoinnin varmistamiselle maailmanlaajuisesti.	Kahdeksannen ympäristöohjelman ensisijaisena pitkän aikavälin tavoitteena on, että vuonna 2050 kansalaiset ja heidän paikallisyhteisönsä elävät hyvää elämää maapallon resurssien rajoissa kestävässä taloudessa, jossa mitään ei tuhleta, kasvihuonekaasujen nettopäästöjä ei synny ja talouskasvu ei edellytä resurssien käytön lisäämistä eikä aiheuta ympäristön pilaantumista. Terve ympäristö tukee kansalaisten hyvinvointia ja terveyttä ja parantaa ekosysteemipalveluja , luonnon monimuotoisuus kukoistaa sekä luonnonpääomaa suojellaan, ennallistetaan ja arvostetaan tavalla, joka vahvistaa kykyä sietää ilmastonmuutosta ja muita ympäristöriskejä. Kahdeksannella ympäristöohjelmalla pyritään vahvistamaan ympäristöpolitiikan ja terveyden välistä yhteyttä. Terveellistä elämää korostavan lähestymistavan on oltava perusta EU:n kaikelle toimintapolitiikalle ihmisten terveyden, terveen maapallon, terveen talouden ja terveen, kaikille mahdollisuuksia tarjoavan yhteiskunnan edistämiseksi. Unioni näyttää suuntaa nykyisten ja tulevien sukupolvien hyvinvoinnin varmistamiselle maailmanlaajuisesti.

Perustelu

- i) Monista ympäristöpoliittisista toimista huolehtivat paitsi yksittäiset kansalaiset myös paikallisyhteisöt. ii) Terveystietäkökohtaa olisi covid-19-pandemian aiheuttaman tilanteen vuoksi korostettava entistä enemmän. Lisäksi olisi tähdennettävä terveyden ja ympäristön välistä yhteyttä, koska sillä on olennaisen tärkeä merkitys. Paikallis- ja alueviranomaiset näkevät omissa yhteisöissään, miten ympäristöpolitiikka vaikuttaa terveyteen ja hyvinvointiin. iii) Myös ekosysteemipalvelujen käsite liittyy terveeseen ympäristöön.

Muutosehdotus 3

2 artiklan 2 kohta

Komission ehdotus	AK:n muutosehdotus
Kahdeksannella ympäristöohjelmalla on seuraavat kuusi aihekohtaista ensisijaista tavoitetta:	Kahdeksannella ympäristöohjelmalla on seuraavat kuusi aihekohtaista ensisijaista tavoitetta:
a) kasvihuonekaasupäästöjen peruuttamaton ja asteittainen vähentäminen sekä luonnollisten tai muiden nielujen aikaansaamien poistumien lisääminen unionissa , jotta saavutetaan vuodelle 2030 asetettu kasvihuonekaasupäästöjen vähennystavoite ja ilmastoneutraalius vuoteen 2050 mennessä asetuksen (EU) .../... mukaisesti ³² ;	a) kasvihuonekaasupäästöjen jatkuva ja asteittainen vähentäminen sekä poistumien lisääminen luonnollisten tai muiden nielujen tai hiilidioksidipäästöjen vähentämistä edistävien vihreiden investointien avulla unioni-, valtio-, alue- ja paikallistasolla , jotta saavutetaan vuodelle 2030 asetettu kasvihuonekaasupäästöjen vähennystavoite ja ilmastoneutraalius vuoteen 2050 mennessä asetuksen (EU) .../... mukaisesti ³² ;

Komission ehdotus	AK:n muutosehdotus
b) jatkuva edistyminen sopeutumiskyvyn parantamisessa, palautumis- ja selviytymiskyvyn vahvistamisessa sekä haavoittuvuuden vähentämisessä ilmastomuutoksen edessä; c) eteneminen kohti uusintavaa kasvumallia, jossa maapallolle annetaan enemmän kuin siltä otetaan, pyrkiminen talouskasvuun, joka ei edellytä resurssien käytön lisäämistä eikä aiheuta ympäristön pilaantumista, ja kiertotalouteen siirtymisen nopeuttaminen; d) pyrkimys saavuttaa saasteettomuustavoite, joka tähtää myrkyttömään ympäristöön, ilma, vesi ja maaperä mukaan lukien, ja kansalaisten terveyden ja hyvinvoinnin suojeleminen ympäristöön liittyviltä riskeiltä ja vaikutuksilta; e) luonnon monimuotoisuuden suojeleminen, säilyttäminen ja ennallistaminen sekä luonnonpääoman, erityisesti ilman, veden, maaperän, metsien, makean veden, kosteikkojen ja meren ekosysteemien, parantaminen; f) ympäristökestävyyden edistäminen ja tuotantoon ja kulutukseen liittyvien keskeisten ympäristö- ja ilmastopaineiden vähentäminen erityisesti energian, teollisuuden kehittämisen, rakennusten, infrastruktuurin, liikkuvuuden ja elintarvikejärjestelmän aloilla.	b) jatkuvan tarpeen mukainen edistyminen sopeutumiskyvyn parantamisessa, palautumis- ja selviytymiskyvyn vahvistamisessa sekä haavoittuvuuden vähentämisessä ilmastomuutoksen edessä, eritoten haavoittuvissa alue- ja paikallisyhteisöissä; c) eteneminen kohti kestäväpohjaista kasvumallia, jossa maapallolle annetaan enemmän kuin siltä otetaan, pyrkiminen talouskasvuun, joka ei edellytä resurssien käytön lisäämistä eikä aiheuta ympäristön pilaantumista, ja kiertotalouteen siirtymisen nopeuttaminen; d) pyrkimys saavuttaa saasteettomuustavoite, joka tähtää myrkyttömään ympäristöön, ilma, vesi ja maaperä mukaan lukien, ja kansalaisten terveyden ja hyvinvoinnin suojeleminen ympäristöön liittyviltä riskeiltä ja vaikutuksilta; e) luonnon monimuotoisuuden ja ekosysteemipalvelujen suojeleminen, säilyttäminen ja ennallistaminen suojele-alueilla ja niiden ulkopuolella sekä luonnonpääoman, erityisesti ilman, veden, maaperän, metsien, makean veden, kosteikkojen ja meren ekosysteemien, parantaminen; f) ympäristökestävyyden edistäminen ja tuotantoon ja kulutukseen liittyvien keskeisten ympäristö- ja ilmastopaineiden vähentäminen erityisesti energian, teollisuuden kehittämisen, rakennusten, infrastruktuurin, liikkuvuuden ja elintarvikejärjestelmän aloilla tukeutumalla esimerkiksi ympäristövaikutusten arviointiin ja muihin asianmukaisiin arviointeihin sekä kehittämällä menetelmiä ja välineitä vaikutusten kattavaa jatkuvaa seurantaa ja ympäristötehokkuuden jatkuvaa parantamista varten.

Perustelu

- i) Ilmaan päätyviä päästöjä voitaisiin vähentää paitsi luonnollisten ja muiden nielujen myös vihreiden ja kestäväpohjaisten investointien avulla. ii) Sopeutumiskyvyn parantaminen ja ilmastomuutokseen liittyvän palautumis- ja selviytymiskyvyn vahvistaminen koskee eritoten haavoittuvia alueita, kuten rannikkoalueita ja muita vastaavia. Voittaisiinkin sanoa, että kyse on pääasiassa alueellisesta ja paikallisesta ongelmasta. iii) Useimmilla f alakohdassa luetelluilla aloilla (energia, teollisuus, infrastruktuuri jne.) on noudatettava ympäristölupamenettelyä. Sen avulla voidaan jossain määrin varmistaa, että rakentaminen ja toiminta näillä aloilla on kestävyysperiaatteen mukaista. Onkin ratkaisevan tärkeää, että käytössä on mekanismi, jolla niiden ympäristötehokkuutta seurataan ja parannetaan jatkuvasti.

Muutosehdotus 4

3 artiklan 1 kohdan b alakohta

Komission ehdotus	AK:n muutosehdotus
1. Kahdeksannen ympäristöohjelman ensisijaisten tavoitteiden saavuttaminen edellyttää, että a) – – b) lujitetaan politiikan kehittämiseen ja täytäntöönpanoon sovellettavaa yhdenmukaista lähestymistapaa erityisesti seuraavin tavoin: — valtavirtaistetaan 2 artiklassa vahvistetut ensisijaiset tavoitteet kaikkiin asiaankuuluviin strategioihin, lainsäädäntöaloitteisiin ja muihin aloitteisiin, ohjelmiin, investointeihin ja hankkeisiin unionin, kansallisella, alueellisella ja paikallisella tasolla, jotta ne ja niiden täytäntöönpano eivät vaikeuta 2 artiklassa asetettujen ensisijaisten tavoitteiden saavuttamista; — maksimoidaan Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivien 2014/52/EU ja 2001/42/EY täytäntöönpanosta saatavat hyödyt;	1. Kahdeksannen ympäristöohjelman ensisijaisten tavoitteiden saavuttaminen edellyttää, että a) – – b) lujitetaan politiikan kehittämiseen ja täytäntöönpanoon sovellettavaa yhdenmukaista lähestymistapaa erityisesti seuraavin tavoin: — valtavirtaistetaan 2 artiklassa vahvistetut ensisijaiset tavoitteet kaikkiin asiaankuuluviin strategioihin, lainsäädäntöaloitteisiin ja muihin aloitteisiin, ohjelmiin, investointeihin ja hankkeisiin unionin, kansallisella, alueellisella ja paikallisella tasolla, jotta ne ja niiden täytäntöönpano eivät vaikeuta 2 artiklassa asetettujen ensisijaisten tavoitteiden saavuttamista; — kehitetään käytäntöjä ja täytäntöönpannaan toimintaa, joka tukee paikallis- ja alueviranomaisia niiden toteuttaessa tavoitteita; — vahvistetaan Euroopan komission ja alueiden komitean yhteistyötä ympäristöyhteistyön teknisen foorumin puitteissa ja tutkitaan, miten vuoropuhelua ja tietojen vaihtoa voitaisiin parantaa; — maksimoidaan Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivien 2014/52/EU ja 2001/42/EY täytäntöönpanosta saatavat hyödyt;

Komission ehdotus	AK:n muutosehdotus
— kiinnitetään erityistä huomiota taloudellisten, ympäristö- ja sosiaalisten tavoitteiden välisiin synergioihin ja mahdollisiin kompromisseihin sen varmistamiseksi, että kansalaisten ravitsemukseen, asumiseen ja liikkuvuuteen liittyvät tarpeet täytetään kestäväällä tavalla niin, ettei ketään unohdeta; — arvioidaan säännöllisesti nykyisiä politiikkoja ja valmistellaan uusista aloitteista vaikutustenarviointeja, jotka perustuvat laajoihin kuulemismenettelyihin, jotka toteutetaan vastuullisten, osallistavien, tietoon perustuvien ja helposti toteutettavissa olevien menettelyjen mukaisesti ja joissa otetaan asianmukaisesti huomioon ennakoidut ympäristö- ja ilmastovaikutukset;	— kiinnitetään erityistä huomiota taloudellisten, ympäristö- ja sosiaalisten tavoitteiden välisiin synergioihin ja mahdollisiin kompromisseihin sen varmistamiseksi, että kansalaisten ravitsemukseen, asumiseen ja liikkuvuuteen liittyvät tarpeet täytetään kestäväällä tavalla niin, ettei ketään unohdeta; — varmistetaan, ettei 2 artiklan 1 kohdan mukaisen vuoteen 2050 tähtäävän pitkän aikavälin ensisijaisen tavoitteen saavuttaminen merkitse veronkorotuksia, korkeampia energiahintoja ja suurempaa sääntelytaakkaa Euroopan kuluttajille ja yrityksille; — arvioidaan säännöllisesti nykyisiä politiikkoja ja valmistellaan uusista aloitteista vaikutustenarviointeja, jotka perustuvat laajoihin kuulemismenettelyihin, jotka toteutetaan vastuullisten, osallistavien, tietoon perustuvien ja helposti toteutettavissa olevien menettelyjen mukaisesti ja joissa otetaan asianmukaisesti huomioon ennakoidut ympäristö- ja ilmastovaikutukset; — edistetään EU-, valtio-, alue- ja paikallistason viestintätoimia, joilla pyritään lisäämään erityisesti nuorten keskuudessa tietoisuutta ympäristöpolitiikan asianmukaisen täytäntöönpanon merkityksestä ja hyödyistä sekä sen kansalaisille, yrityksille ja maapallolle tuomasta lisäarvosta, jotta voidaan vahvistaa kaikkien asiaankuuluvien toimijoiden sitoutumista ja osallistumista täytäntöönpanotoimiin;

Perustelu

- i) Ympäristöyhteistyön tekninen foorumi perustettiin vuonna 2012 ja otettiin sittemmin osaksi seitsemättä ympäristöohjelmaa. Kuten foorumin verkkosivuilla todetaan, sisällyttäminen seitsemänteen ympäristöohjelmaan loi sille vankan ja pitkäaikaisen perustan. Koska yhteistyöstä saadut kokemukset ovat olleet myönteisiä, foorumin sisällyttäminen kahdeksanteen ympäristöohjelmaan olisi looginen askel, jolla varmistettaisiin sen saaman tuen jatkuminen. ii) Viestintää on parannettava edelleen, ja paikallis- ja alueviranomaisilla voi olla tässä yhteydessä tärkeä rooli.

Muutosehdotus 5

3 artiklan 1 kohdan d alakohta

Komission ehdotus	AK:n muutosehdotus
d) mobilisoidaan kestäviä investointeja julkisista ja yksityisistä lähteistä, mukaan lukien unionin talousarviosta saatavilla olevat varat ja välineet, Euroopan investointipankin kautta ja kansallisella tasolla;	d) mobilisoidaan kestäviä investointeja julkisista ja yksityisistä lähteistä, mukaan lukien unionin talousarviosta saatavilla olevat varat ja välineet, Euroopan investointipankin kautta ja kansallisella tasolla huolehtien oikeanlaisista yhteisvaikutuksista ja varmistetaan samalla, että niillä tasoilla, joilla investointeja tarvitaan eniten ja hyödynnetään tehokkaimmin, on osoitettavissa riittävästi investointivaroja ja että paikallis- ja alueyhteisöillä on tarvittavat resurssit käytännön täytäntöönpanoa varten;

Perustelu

Paikallis- ja alueviranomaiset ovat monissa tapauksissa vahvasti mukana ympäristöpolitiikan täytäntöönpanossa. On olennaisen tärkeää varmistaa, että paikallis- ja alueyhteisöillä on käytettävissään riittävät resurssit. Myös silloin, kun politiikan toteuttamisesta vastaavat valtiotason viranomaiset, politiikan välittömiä ja välillisiä käytännön vaikutuksia hallitaan usein paikallis- ja aluetason toimin.

Muutosehdotus 6

3 artiklan 1 kohdan e alakohta

Komission ehdotus	AK:n muutosehdotus
lakkautetaan asteittain ympäristön kannalta haitalliset tuet unionin ja kansallisella tasolla, käytetään mahdollisimman tehokkaasti markkinapohjaisia välineitä ja vihreän budjetoinnin välineitä, mukaan lukien sosiaalisesti oikeudenmukaisen siirtymän varmistamiseen käytettävät välineet , ja tuetaan yrityksiä ja muita sidosryhmiä luonnonpääoman standardoitujen tilipitokäytäntöjen kehittämisessä;	lakkautetaan asteittain ympäristön kannalta haitalliset tuet unionin ja kansallisella tasolla, käytetään mahdollisimman tehokkaasti markkinapohjaisia välineitä ja vihreän budjetoinnin välineitä ja tuetaan yrityksiä ja muita sidosryhmiä luonnonpääoman standardoitujen tilipitokäytäntöjen kehittämisessä huolehtien samalla siitä, että siirtymä on sosiaalisesti oikeudenmukainen kaikkien alueiden, kaupunkien ja kuntien kannalta;

Perustelu

Sosiaalisesti oikeudenmukainen siirtymä olisi otettava huomioon kaikkien välineiden eikä ainoastaan vihreän budjetoinnin välineiden yhteydessä, ja sen olisi koskettava kaikkia alueita, kaupunkeja ja kuntia kaikkialla EU:ssa.

Muutosehdotus 7

3 artiklan 1 kohdan f alakohta

Komission ehdotus	AK:n muutosehdotus
f) varmistetaan, että ympäristöpolitiikat ja -toimet perustuvat parhaaseen saatavilla olevaan tieteelliseen tietoon, lisätään ympäristötietopohjaa ja sen käyttöönottoa esimerkiksi tutkimuksen ja innovoinnin avulla, edistetään vihreää osaamista ja jatketaan ympäristö- ja ekosysteemitilinpäiden kehittämistä;	f) varmistetaan, että unioni-, valtio-, alue- ja paikallistasoon ympäristöpolitiikat ja -toimet perustuvat parhaaseen saatavilla olevaan tieteelliseen tietoon, lisätään ympäristötietopohjaa ja sen käyttöönottoa esimerkiksi tutkimuksen ja innovoinnin avulla, edistetään vihreää osaamista ja jatketaan ympäristö- ja ekosysteemitilinpäiden kehittämistä sekä edistetään myös aluetason vertailukelpoisiin indikaattoreihin pohjautuvan tieteellisen tietämyksen jatkuvaa parantamista tietoon perustuvaa päätöksentekoa silmällä pitäen;

Perustelu

Ehdotetun muutoksen avulla korostetaan kaikkien hallintotasojen ratkaisevaa roolia. Lisäksi pyritään vahvistamaan valmiuksia arvioida edistymistä kahdeksannen ympäristöohjelman yleistavoitteiden saavuttamisessa kaikilla tasoilla ja kiinnitetään tässä yhteydessä huomiota myös aluetason indikaattoreihin.

Muutosehdotus 8

3 artiklan 1 kohta – Lisätään g alakohdan jälkeen uusi h alakohta.

Komission ehdotus	AK:n muutosehdotus
—	h) varmistetaan yhteistoiminnallisen ja monitasoisen hallintotavan avulla paikallis- ja alueviranomaisten täysipainoinen osallistuminen ja yhteistyö niiden kanssa ympäristöpolitiikan kaikilla osa-alueilla;

Perustelu

Ehdotettu muutos auttaa tehostamaan politiikan kehittämistä ja täytäntöönpanoa.

Muutosehdotus 9

3 artiklan 1 kohta – Lisätään i alakohdan jälkeen uusi j alakohta.

Komission ehdotus	AK:n muutosehdotus
—	j) edistetään kahdeksannen ympäristöohjelman hyötyjä paikallis- ja aluetasolla olennaisena osana EU:n ympäristöpolitiikan vaikuttavaa ja tehokasta täytäntöönpanoa, kuten ympäristöpolitiikan täytäntöönpanon arvioinnissa esitetään;

Perustelu

On tärkeää tiedottaa kahdeksannen ympäristöohjelman hyödyistä ja edistää niitä, jotta ympäristöpolitiikan täytäntöönpanoa voidaan parantaa.

Muutosehdotus 10

3 artiklan 2 kohta

Komission ehdotus	AK:n muutosehdotus
Kahdeksannen ympäristöohjelman ensisijaisten tavoitteiden saavuttaminen edellyttää, että mobilisoidaan laaja tuki ottamalla mukaan kansalaiset, työmarkkinaosapuolet ja muut sidosryhmät sekä kannustamalla kansallisia, alueellisia ja paikallisia viranomaisia kaupunki- ja maaseutualueilla tekemään yhteistyötä kahdeksanteen ympäristöohjelmaan liittyvien strategioiden, politiikkojen ja lainsäädännön kehittämisessä ja täytäntöönpanossa.	Kahdeksannen ympäristöohjelman ensisijaisten tavoitteiden saavuttaminen edellyttää, että mobilisoidaan laaja tuki ottamalla mukaan kansalaiset, työmarkkinaosapuolet ja muut sidosryhmät sekä kannustamalla kansallisia, alueellisia ja paikallisia viranomaisia tekemään yhteistyötä kahdeksanteen ympäristöohjelmaan liittyvien strategioiden, politiikkojen ja lainsäädännön kehittämisessä ja täytäntöönpanossa. EU edistää kokonaisvaltaista paikka- ja aluelähtöistä toimintamallia, jossa otetaan huomioon kaikenlaisien yhteisöjen, esimerkiksi kaupunki- ja maaseutuyhteisöjen, mutta myös rannikko-, vuoristo-, saari-, saaristo- ja syrjäisimpien alueiden erityishaasteet ja -vahvuudet. Toimintamallissa kiinnitetään huomiota yhteisöjen ja niitä ympäröivien alueiden, etenkin kaupunkien lähialueiden, väliseen vuorovaikutukseen.

Perustelu

EU:ssa on monia erityyppisiä paikallis- ja alueyhteisöjä, joilla kaikilla on omat haasteensa ja vahvuutensa. Ympäristöpolitiikassa on usein vahva alueellinen komponentti, joka on mukautettava kulloiseenkin tilanteeseen kentällä. Seitsemännessä ympäristöohjelmassa on keskitytty lähinnä kaupunkiulottuvuuteen. Ehdotuksessa kahdeksanneksi ympäristöohjelmaksi mainitaan vain kaupunki- ja maaseutualueet. EU:n ympäristöpolitiikan tehokkaan täytäntöönpanon kannalta on keskeisen tärkeää ottaa huomioon EU:n yhteisöjen moninainen kirjo.

Muutosehdotus 11

4 artikla

Komission ehdotus	AK:n muutosehdotus
1. Komissio arvioi säännöllisesti Euroopan ympäristökeskuksen ja Euroopan kemikaaliviraston tuella unionin ja jäsenvaltioiden edistymistä 2 artiklassa säädettyjen ensisijaisten tavoitteiden saavuttamisessa ja raportoi siitä säännöllisesti ottaen huomioon 3 artiklassa säädetty mahdollistavat edellytykset. 2. Edellä 1 kohdassa tarkoitettussa arvioinnissa on otettava huomioon tietojen ja indikaattoreiden saatavuuden ja merkityksellisuuden viimeaikainen kehitys ja hyödynnettävä jäsenvaltioissa ja unionin tasolla saatavilla olevia tietoja, erityisesti Euroopan ympäristökeskuksen ja Euroopan tilastojärjestelmän hallinnoimia tietoja. Kyseinen arviointi ei vaikuta olemassa oleviin ympäristö- ja ilmastopoliittikkaa koskeviin seuranta-, raportointi- ja hallintokehyksiin ja -toimenpiteisiin. 3. Euroopan ympäristökeskus ja Euroopan kemikaalivirasto tukevat komissiota tietojen ja tietämyksen saatavuuden ja merkityksellisuuden parantamisessa erityisesti toteuttamalla seuraavat toimet: a) näytön ja tietojen kerääminen, käsittely ja raportointi nykyaikaisilla digitaalisilla välineillä; b) työskentely seurantatiedoissa olevien merkityksellisten puutteiden korjaamiseksi; c) toimintapoliittisesti merkityksellisten ja systeemisten analyysien tekeminen ja poliittisten tavoitteiden täytäntöönpanon edistäminen unionin ja kansallisella tasolla; d) ympäristöön kohdistuvia, sosiaalisia ja taloudellisia vaikutuksia koskevien tietojen integrointi ja muiden saatavilla olevien tietojen, esimerkiksi Copernicus-ohjelman tuottamien tietojen, täysimääräinen hyödyntäminen;	1. Komissio arvioi säännöllisesti Euroopan ympäristökeskuksen ja Euroopan kemikaaliviraston tuella unionin ja jäsenvaltioiden edistymistä 2 artiklassa säädettyjen ensisijaisten tavoitteiden saavuttamisessa ja raportoi siitä säännöllisesti ottaen huomioon 3 artiklassa säädetty mahdollistavat edellytykset. 2. Edellä 1 kohdassa tarkoitettussa arvioinnissa on otettava huomioon tietojen ja indikaattoreiden saatavuuden ja merkityksellisuuden viimeaikainen kehitys ja hyödynnettävä jäsenvaltioissa ja unionin tasolla saatavilla olevia tietoja, erityisesti Euroopan ympäristökeskuksen ja Euroopan tilastojärjestelmän hallinnoimia tietoja. Kyseinen arviointi ei vaikuta olemassa oleviin ympäristö- ja ilmastopoliittikkaa koskeviin seuranta-, raportointi- ja hallintokehyksiin ja -toimenpiteisiin. 3. Euroopan ympäristökeskus ja Euroopan kemikaalivirasto tukevat komissiota tietojen ja tietämyksen saatavuuden ja merkityksellisuuden parantamisessa erityisesti toteuttamalla seuraavat toimet: a) näytön ja tietojen kerääminen, käsittely ja raportointi nykyaikaisilla digitaalisilla välineillä; b) työskentely seurantatiedoissa olevien merkityksellisten puutteiden korjaamiseksi; c) toimintapoliittisesti merkityksellisten ja systeemisten analyysien tekeminen ja poliittisten tavoitteiden täytäntöönpanon edistäminen unionin, kansallisella, alueellisella ja paikallisella tasolla; d) ympäristöön kohdistuvia, sosiaalisia ja taloudellisia vaikutuksia koskevien tietojen integrointi ja muiden saatavilla olevien tietojen, esimerkiksi Copernicus-ohjelman tuottamien tietojen, täysimääräinen hyödyntäminen;

Komission ehdotus	AK:n muutosehdotus
e) tietojen saatavuuden parantaminen entisestään unionin ohjelmien avulla;	e) tietojen saatavuuden parantaminen entisestään unionin ohjelmien avulla;
f) avoimuuden ja vastuullisuuden varmistaminen;	f) tietojen saatavuuden ja yhteentoimivuuden parantaminen paikallis- ja aluetasolla;
g) kansalaisyhteiskunnan, viranomaisten, kansalaisten, työmarkkinaosapuolten ja yksityisen sektorin auttaminen tunnistamaan ilmasto- ja ympäristöriskit ja toteuttamaan toimia niiden ehkäisemiseksi ja lieventämiseksi sekä niihin sopeutumiseksi, ja kyseisten toimijoiden kannustaminen sitoutumaan tietoaukkojen korjaamiseen.	g) avoimuuden ja vastuullisuuden varmistaminen;
4. Komissio tarkastelee säännöllisesti tieto- ja tietämys-tarpeita unionin ja kansallisella tasolla, mukaan lukien Euroopan ympäristökeskuksen ja Euroopan kemikaaliviraston valmiudet suorittaa 3 kohdassa tarkoitettut tehtävät.	h) kansalaisyhteiskunnan, kansallisten, alueellisten ja paikallisten viranomaisten, kansalaisten, työmarkkinaosapuolten ja yksityisen sektorin auttaminen tunnistamaan ilmasto- ja ympäristöriskit ja toteuttamaan toimia niiden ehkäisemiseksi ja lieventämiseksi sekä niihin sopeutumiseksi, ja kyseisten toimijoiden kannustaminen sitoutumaan tietoaukkojen korjaamiseen; i) myönteisten ympäristöyhteyksien edistäminen kaupunki-, esikaupunki- ja maaseutualueiden välillä kestävän kehityksen tavoitteen 11 ”kestävät kaupungit ja yhteisöt” mukaisesti. 4. Komissio tarkastelee säännöllisesti tieto- ja tietämys-tarpeita unionin ja kansallisella tasolla sekä tarvittaessa alue- ja paikallistasolla , mukaan lukien Euroopan ympäristökeskuksen ja Euroopan kemikaaliviraston valmiudet suorittaa 3 kohdassa tarkoitettut tehtävät.

Perustelu

Paikallis- ja alueviranomaisilla on tärkeä rooli ympäristöpolitiikan käytännön täytäntöönpanossa. Uutta seurantakehystä luotaessa olisi otettava nämä tasot huomioon ja asetettava lisäksi tietoa tarjolle, jotta voidaan tukea politiikan täytäntöönpanoa paikallis- ja alueyhteisöissä.

II POLIITTISET SUOSITUKSET

EUROOPAN ALUEIDEN KOMITEA

1. suhtautuu myönteisesti kahdeksanteen ympäristöohjelmaan, jossa määritellään vuoteen 2030 asti sovellettava ympäristö- ja ilmastopolitiikan strateginen lähestymistapa ja jossa noudatellaan vuoteen 2050 ulottuvaa pitkän aikavälin visiota hyvästä elämästä maapallon resurssien rajoissa ja keskitytään täytäntöönpanon ja seurannan parantamiseen.

2. katsoo, että kahdeksannen ympäristöohjelman on täydennettävä Euroopan vihreän kehityksen ohjelmaa merkittäväällä tavalla ja tuettava EU:n vihreää elpymistä pitkäjänteisyytensä ja ensisijaisten ympäristötavoitteidensa avulla.

3. toteaa, että kahdeksas ympäristöohjelma ei edeltäjistään poiketen sisällä toimenpiteitä, ja katsoo, ettei tästä saa tulla ennakkotapausta tulevia ympäristöohjelmia ajatellen. Komitea korostaa, että vihreän kehityksen ohjelmassa esitetään kahdeksannen ympäristöohjelman ensisijaisiin tavoitteisiin liittyviä toimia vain vuoteen 2024 asti, vaikka ympäristöohjelma jatkuu vuoteen 2030 saakka. Komitea kehottaakin selventämään kahdeksannessa ympäristöohjelmassa sitä, miten ohjelman väliarvioinnin yhteydessä on tarkoitus määritellä uusia toimenpiteitä ensisijaisten tavoitteiden saavuttamiseksi.

4. on tyytyväinen siihen, että entistä tehokkaampi ja vaikuttavampi täytäntöönpano on asetettu kahdeksannessa ympäristöohjelmassa keskeiseksi painopisteeksi. Komitea peräänkuuluttaakin asianmukaisia välineitä ja resursseja sekä innovatiivisia toimintamalleja, jotka antavat paikallis- ja alueviranomaisille mahdollisuuden tarjota räätälöityjä ratkaisuja ympäristöpolitiikan täytäntöönpanon parantamiseksi kentällä.

5. korostaa, ettei täytäntöönpano-ongelmia voida ratkaista vain antamalla yhä enemmän lainsäädäntöä. Tavoitearvojen saavuttamiseksi ja vaatimusten täyttämiseksi tarvitaan myös tukimekanismeja, uudenlaisia toimintatapoja ja innovointia.

6. korostaa Euroopan komission ja Euroopan alueiden komitean ympäristöyhteistyön teknisen foorumin myönteistä roolia ja tähdentää, että foorumin sisällyttäminen seitsemänteen ympäristöohjelmaan loi sille vankan pitkäaikaisen perustan. Komitea kehottaa tehostamaan kahdeksannen ympäristöohjelman avulla entisestään tämän ENVE-valiokunnan ja ympäristöasioiden pääosaston perustaman foorumin toimintaa, jonka tarkoituksena on edistää vuoropuhelua ja koota tietoa paikallisista ja alueellisista haasteista ja ratkaisuista EU:n ympäristölainsäädännön soveltamisessa.

7. kehottaa vahvistamaan ympäristötietopohjaa, ottamaan digitaali- ja datateknologian tarjoamat mahdollisuudet käyttöön ja lisäämään luontoon perustuvien ratkaisujen ja sosiaalisen innovoinnin hyödyntämistä täytäntöönpanon parantamiseksi.

8. korostaa, että perinteinen, alakohtainen ympäristöpolitiikka on suurelta osin tehotonta, minkä vuoksi kahdeksannessa ympäristöohjelmassa olisi ympäristöpolitiikan tehostamiseksi omaksuttava yhdenmukainen lähestymistapa, vastattava ympäristöhaasteiden monitahoisuuteen, luotava synergiaa ja vältettävä yhteensopivuusongelmia seuraavien näkökohtien välillä:

a) erilaisten ympäristö-, energia- ja ilmastopolitiikkojen tavoitetasot, aikataulut, täytäntöönpanomenettelyt ja välineet

b) EU:n ympäristölainsäädännössä vahvistettujen raja-arvojen sekä lähdekohtaisissa politiikoissa vahvistettujen raja-arvojen taso ja toteuttamisaikataulu.

9. kiinnittää huomiota siihen, että kahdeksas ympäristöohjelma ja monivuotinen rahoituskehys 2021–2027 hyväksytään eri aikaan, ja toteaa jälleen kerran, että tulevia ympäristöohjelmia koskevat päätöksentekoprosessit tulee sovittaa yhteen monivuotisen rahoituskehysten aikataulun kanssa.

10. toteaa, että asetettujen tavoitteiden saavuttamiseksi on välttämätöntä ympäristön tilaa koskeva tehokas tietojen keruu, käsittely ja hyödyntäminen. Tämä on kuitenkin vielä hyvin vaihtelevasti ja usein alkeellisesti ja liiallisesti ihmistyöllä toteutettua, etenkin paikallisesti ja alueellisesti. Täten komitea korostaa koko EU:n kattavasti toteutettavia kehitystoimia ja investointeja, joilla tarvittava tiedonkäsittely voidaan toteuttaa yhtenäisesti korostaen yhteensopivuutta ja hyväksikäyttäen automaattisia tiedonvirtoja ja avoimia rajapintoja.

11. katsoo, että vahingon välttämisen periaate kuuluu terveellistä elämää korostavaan lähestymistapaan ja että sen olisi toimintapolitiikkojen yhdistämisen ja johdonmukaisuuden varmistamiseksi oltava myös elpymis- ja palautumissuunnitelmien ohjenuora.

12. kehottaa nivomaan ympäristö- ja ilmastopolitiikan sekä kiertotaloutta edistävät toimintalinjat kaikilta osin EU:n talousarvio-, talous- ja sosiaalipoliittisiin toimiin ja muistuttaa, että ympäristömyönteisissä elvytystoimissa olisi otettava huomioon alueelliset erot ja haasteet sekä huolehdittava siitä, ettei yhtäkään yhteisöä unohdeta.

13. toistaa kehotuksensa omaksua kokonaisvaltainen paikka- tai aluelähtöinen toimintamalli, sillä se on paras keino taata kaikille mahdollisuudet terveelliseen elämään, kun huomioon otetaan paikka- tai aluekohtaiset erityispiirteet, myös biokulttuurinen monimuotoisuus.

14. pitää myönteisenä sitoutumista Euroopan vihreän kehityksen ohjelmaan pohjautuvaan elpymisstrategiaan ja toistaa kantansa, jonka mukaan ympäristö-, ilmasto- ja siirtymähaasteet edellyttävät huomattavia vihreitä ja sinisiä investointeja ja innovaatioita kaikilla hallintotasoilla.

15. kehottaa tekemään kunnianhimoisia investointeja keskeisille vihreille aloille (esim. uusiutuvia energiamuotoja koskevat hankkeet, kiertotalous ja siirtyminen ympäristöystävällisiin liikennemuotoihin), sillä ne ovat tarpeen palautumis- ja selviytymiskyvyn parantamiseksi sekä kasvun ja työpaikkojen luomiseksi solidaarisessa, oikeudenmukaisessa, osallistavassa ja kestävässä yhteiskunnassa, ja korostaa niiden tuovan moninaisia hyötyjä taloudelle sekä ihmisten terveydelle ja hyvinvoinnille. Paikallis- ja alueviranomaisilla voi olla elpymisessä tärkeä rooli, ja ne olisi tarvittaessa otettava mukaan kyseisten investointien suunnitteluun ja toteuttamiseen.

16. toteaa, että paikallis- ja aluehallinto on ratkaisevassa asemassa pyrittäessä saamaan kansalaiset, yritykset, tutkimuskeskukset, tiedemaailma ja paikalliset sidosryhmät mukaan ympäristöpolitiikan suunnitteluun ja täytäntöönpanoon.

17. kehottaa luomaan toimivan monitasoisen hallintokehyksen ja kannustaa kaikkia hallintotasoja edistämään hallintotahojen välistä, alueiden välistä, kuntien välistä ja rajatylittävää yhteistyötä kahdeksannen ympäristöohjelman täytäntöönpanemiseksi.

18. toteaa, että tarvitaan lisää tutkimusta, tietoa ja tietämystä, jotta voidaan vastata erityisiin ympäristöhaasteisiin ja tартtua tilaisuuksiin erilaisissa paikallis- ja alueyhteisöissä, kun otetaan huomioon maaseudun väestökato, väestön ikääntyminen ja alueiden väliset erot, ja korostaa, että tämän tiedon ja tietämyksen olisi oltava julkisesti saatavilla ja helposti hyödynnettävissä.

19. toteaa niin ikään, että tarvitaan enemmän paikallista tietoa, jota on kerätty myös suoraan kansalaisilta tai yksityisiltä tahoilta, jotka kehittävät (maaperään, vesiin, lintujen tarkkailuun, elinympäristöihin tms.) liittyviä vihreitä hankkeita, ja kehottaa Euroopan komissiota ja paikallis- ja alueviranomaisia tekemään yhteistyötä ympäristöohjelman täytäntöönpanon parantamisen edellyttämän paikallisen tiedon hankkimiseksi.

20. kannattaa uuden seurantakehyksen luomista, kunhan nykyiset puitteet, esimerkiksi ympäristöpolitiikan täytäntöönpanon arviointi, otetaan asianmukaisesti huomioon. Komitea suosittaa, että AK ja paikallis- ja alueviranomaiset otetaan mukaan keskeisten indikaattoreiden määrittelemiseksi järjestettävään kuulemismenettelyyn, jotta voidaan varmistaa, että paikallinen ja alueellinen ulottuvuus tulee huomioiduksi asiaankuuluvalla tavalla.

21. peräänkuuluttaa jatkuvia toimia ympäristöseurannan (esim. biologinen monimuotoisuus, saasteettomuus, myrkyttömyys ja tarkistettu kiertotalousmalli) tehostamiseksi, ympäristöseurannan nivomista monialaisiin seurantavälineisiin (kestävän kehityksen tavoitteet, selviytymiskykyä kuvaava tulostaulu jne.) ja pääindikaattoreiden (kiertotalous, ilmasto ja energia, myrkyttömyys, biologinen monimuotoisuus, saasteettomuus, paineet, ympäristöpolitiikan täytäntöönpanon arviointi – täytäntöönpanoindikaattorit jne.) määrittelemistä sellaisten yleisten periaatteiden pohjalta kuin laadunvarmistus, tasapaino, sovellettavuus, priorisointi, joustavuus, aikataulut ja jaksoittaisuus.

22. katsoo, että uuden seurantakehyksen on pohjauduttava mahdollisimman pitkälti olemassa oleviin ympäristöpolitiikan sekä energiaunionin ja ilmastotoimien hallinnoinnin seurantavälineisiin ja -indikaattoreihin ja siinä on nivottava tekniset raportointivaatimukset yhteen, jotta voidaan lähtökohtaisesti välttää päällekkäistä työtä ja pitää hallintorasitteet kurissa.

23. toteaa, että kahdeksannen ympäristöohjelman täytäntöönpanoa voidaan nopeuttaa esimerkiksi *Green City Accord* -aloitteen tai vihreämpien kaupunkien eurooppalaisen teemavuoden 2022 kaltaisten hankkeiden ja kaupunkiagendan avulla sekä sellaisin vapaaehtoisin toimin kuin kaupunginjohtajien energia- ja ilmastosopimus ja kaupunkiliikenteen seurantakeskus, ja että niitä olisi näin ollen edistettävä edelleen.

24. kannattaa ympäristökasvatuksen ja nuorisohankkeiden tehostamista ympäristötietoisuuden lisäämiseksi.

25. toteaa, että monien ympäristöpolitiikan osa-alueiden kattava täytäntöönpano edellyttää kansalaisten täysipainoista osallistumista päivittäisiin toimiin.

26. toteaa, että olisi kiinnitettävä enemmän huomiota kaupunkialueiden ja maaseudun toimijoiden väliin suhteisiin sekä siihen, että tietäntyyppiset maantieteelliset alueet, kuten vuoristoalueet, saaret, rannikot, syrjäisimmät alueet ja muut vastaavat, tarjoavat uskomattomia mahdollisuuksia vihreille investoinneille (esim. uusiutuvia energiamuotoja koskevat hankkeet).

27. kiinnittää huomiota haavoittuvien alueiden, kuten hiilialueiden ja hiili-intensiivisten alueiden, sekä syrjäisimpien alueiden tekemisiin sitoumuksiin, joiden tavoitteena on hiilestä irtautuminen vuoteen 2040 mennessä, ja kehottaa tukemaan näiden alueiden pyrkimyksiä nopeuttaa kokonaisvaltaisia muutosstrategioitaan, jotta niistä voi tulla testauslaboratorioita ja koeympäristöjä alan tavoitteiden saavuttamisen tiellä olevien esteiden käsittelyä varten.

28. yhtyy ympäristöohjelmaa koskevan ehdotuksen johdanto-osan 19 kappaleessa esitettyyn toteamukseen siitä, että jäsenvaltiot eivät voi yksin saavuttaa ohjelman tavoitteita riittävällä tavalla. Ehdotus ei nykymuodossaan näytä aiheuttavan toissijaisuusperiaatteen mukaisuuteen liittyviä ongelmia. Se ei myöskään ole ongelmallinen suhteellisuusperiaatteen noudattamisen suhteen.

29. kannattaa oikeuden saatavuutta koskevan EU-järjestelmän lujittamista ja pitää Århusin yleissopimukseen ehdotettuja muutoksia ⁽¹⁾ tervetulleina. Komitea korostaa tarvetta vahvistaa EU:n järjestelmää, joka koskee tiedon saantia, yleisön osallistumista päätöksentekoon sekä muutoksenhaku- ja vireillepano-oikeutta ympäristöasioissa. Se kehottaa komissiota edistämään vuoropuhelua AK:n ja paikallis- ja alueviranomaisten kanssa, jotta voidaan varmistaa, että paikallis- ja alueyhteisöillä on käytettävissään asianmukaiset oikeussuojakeinot ja ne voivat osallistua täysipainoisesti EU:n ympäristöpolitiikan täytäntöönpanon parantamiseen.

30. ehdottaa, että pohditaan mahdollisuutta perustaa ympäristöyhteistyön teknisen foorumin yhteyteen lähettiläsverkosto ympäristölainsäädännön täytäntöönpanon edistämiseksi kaikilla hallintotasoilla sellaisella tavalla, joka sopii yhteen esimerkiksi seuraavien nykytoimien kanssa ja täydentää niitä: TAIEX-vertaisväline, ympäristöpolitiikan täytäntöönpanon arviointi, Green City Accord -aloite ja Natura 2000 -verkoston luonnonmaantieteellinen prosessi.

Bryssel 5. helmikuuta 2021.

*Euroopan alueiden komitean
puheenjohtaja*

Apostolos TZITZIKOSTAS

⁽¹⁾ Asiaa koskeviin asiakirjoihin pääsee tutustumaan ja lisätietoja löytyy lehdistötiedotteesta osoitteesta https://ec.europa.eu/environment/news/commission-proposes-improve-public-scrutiny-eu-acts-related-environment-2020-10-14_en